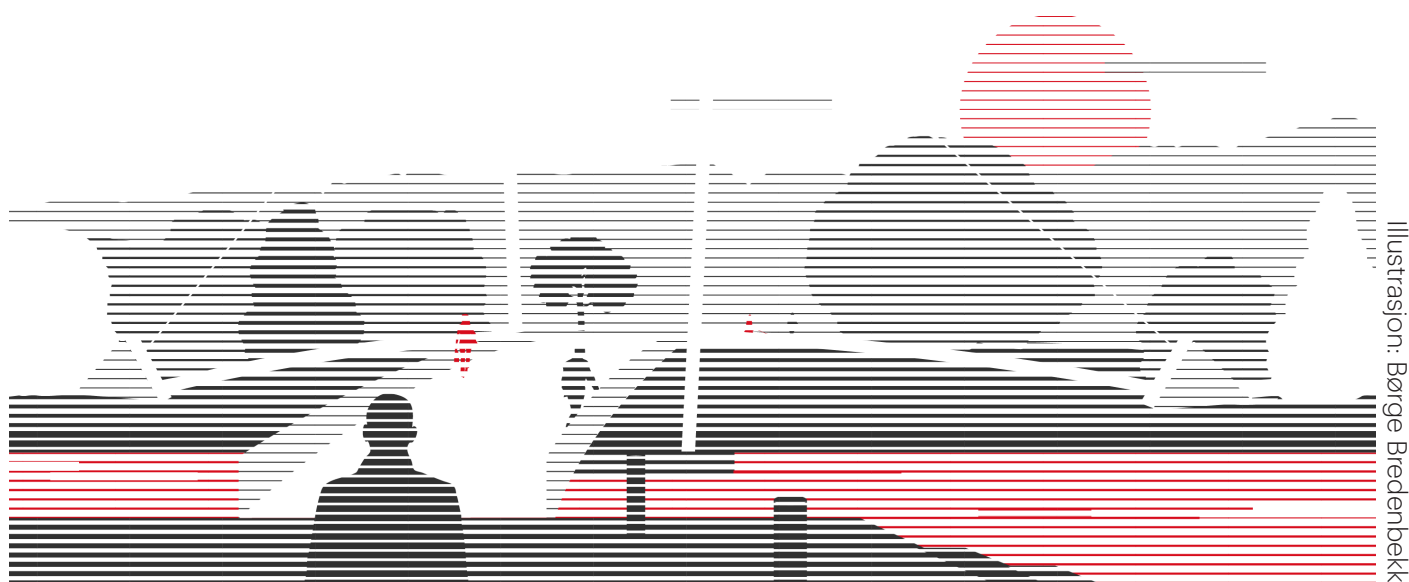

2023

Illustrasjon: Børge Bredenebekk

Norske arkitekters
landsforbund

Årsrapport

Innhold

Dette fikk vi til i 2023!	s. 3
Kari Bucher, generalsekretær	
Fra presidenten	s. 4
Adnan Harambasic, president i NAL	
NALs fagavdeling	s. 5
Tidsskriftet Arkitektur	s. 6
Lokalforeningene	
Agder arkitektforening	s. 7
Bergen arkitektforening	s. 8
Drammen arkitektforening	s. 9
Hedmark og Oppland arkitektforening	s. 10
Møre og Romsdal arkitektforening	s. 11
Nord-Norges arkitektforening	s. 12
Engasjerte medlemmer: Ulrikke Eliassen	
Nord-Trøndelag arkitektforening	s. 14
Oslo arkitektforening	s. 15
Sogn og Fjordane arkitektforening	s. 16
Engasjerte medlemmer: Lise Fadnes	
Stavanger arkitektforening	s. 18
Telemark arkitektforening	s. 19
Trondhjems arkitektforening	s. 20
Engasjerte medlemmer: Charles-Edmond François	
Vestfold arkitektforening	s. 22
Engasjerte medlemmer: Charlotte Hyldahl	
Østfold arkitektforening	s. 24
NAL student	s. 25
BAS, Bergen	
NTNU, Trondheim	
AHO, Oslo	
Organisasjonen	s. 28
Regnskap	s. 34

Dette fikk vi til i 2023!

Når jeg oppsummerer alt det vi har fått til i 2023, blir jeg både glad og litt overveldet. Med en liten administrasjon i Josefines gate, rekker vi over utrolig mange initiativ og leveranser i løpet av et år. Tusen takk til engasjerte kollegaer med store ambisjoner og usvikelig innsats!

Vårt oppdrag er mangeasettert. Vi er først og fremst en medlemsorganisasjon for arkitekter i Norge, og vi skal fremme god arkitektur og alle våre medlemmers felles interesser. Intet mindre!

Når vi ser nærmere på målene, handler det om at vi skal beskytte arkitektenes rolle og styrke fagets samfunnsrelevans. Og i 2023 gjorde vi dette gjennom at:

Arkitektnytt og Arkitektur N har blitt til Arkitektur, med ny visuell profil, nytt innhold og høyere temperatur. Vi har doblet antall lesere på nettsidene og fått svært gode tilbakemeldinger på papirutgaven. Redaksjonen har prioritert lanseringer «ute», med så stort hell at det vil være naturlig å fortsette med dette i 2024.

Vi har vært land og strand rundt og besøkt våre lokalforeninger i både medlemsmøter, debatter og faglige diskusjoner. Vi har vært i Bergen, Agder, Drammen, Telemark, Stavanger med kunstig intelligens. I Oslo har vi hatt debatt om kvalitativ kvalitet. Vi møtte Hedmark og Oppland da de hadde befaring i Vertikal Nydalen, vi har deltatt i debatt i Vestfold, på foredrag og samtaler i Trondheim, hvor vi også benyttet anledningen til å ha møter med NTNU. Vi har vært i Nord-Norge med foredrag i forbindelsen med Byplan. Ikke minst har vi vært og truffet førsteårsstudenter ved både NTNU, BAS og AHO.

Vi har utviklet en lokalpolitisk strategi som vi presenterte på Byens tak.

Vi hadde et engasjerende arrangement under Arendalsuka i samarbeid med Arkitekturpolitisk nettverk. Overskriften var «hvordan bygger vi et godt sted». Fullt hus i teltet vi hadde leid, og mange på strømming.

Vi har testet ut nytt konkurransekonsept gjennom konkurransen for Charlottenlund kirke.

Høsten 2023 lanserte vi konkurransen om fremtidens Arkitektenes hus. Etter uendelig mange års diskusjoner har vi kommet til en enighet, og offentliggjorde en konkurranse for arkitekter under 40 år. Det er deres arv som skal utvikles, og det blir spennende å se hvilke forslag som kommer inn. Vinneren offentliggjøres under Arkitekturfesten i juni.

Bylivskonferansen ble gjennomført i trehusbyen Levanger, for alle som synes bærekraftig by- og

tettstedsutvikling i Norge er viktig. Overskriften var «kulturarv og bærekraftig stedsutvikling».

Vi har lansert lederkurs for arkitekter, og kjørt kurset i to runder! Vi har også hatt kurs om landskapsforståelse, verneverdige bygninger, dagslys, bevaringsverdier, bærekraftige bygg og oppgraderinger, sirkulære bygg, prosjektering, miljøestetikk for å nevne noe.

Vi har flittig svart på høringer som bevaringsstrategier til Riksantikvaren, vi har sendt inn merknader til arbeidet med utsynsmeldingen til Stortingets utdanningskomite, vi har gitt innspill til profesjonsmeldingen til Kunnskapsdepartementet, gitt endringer i energimerkeforskriften for bygninger til Olje- og energidepartementet. Til slutt også forslag til ny KPA for Oslo. Den siste fordi vi, ved å bidra til å svare for Oslo, også kan gi faglig støtte for andre kommuner og lokalforeninger i hele landet. Alle høringer ledsages av møter med politikere, og mange er gjort i samarbeid med andre arkitektorganisasjoner.

På høsten fikk vi inn Arkitekter uten grenser i tredje etasje i Arkitektenes hus, og har fått nye kollegaer som bidrar til gode samtaler, samarbeidsprosjekter og inspirasjon!

Jeg ønsker å takke alle våre medlemmer, frivillige og samarbeidspartnere som bidrar til å støtte opp om vårt arbeid. Med deres lojalitet og tillitt vil vi strekke oss enda lenger for å levere på mål og strategi i året som kommer.

Jeg håper årsrapporten vil gi dere en dypere forståelse av NAL, og at den også vil bidra til å støtte arbeidet vårt fremover.

Generalsekretær Kari Bucher

Generalsekretær Kari Bucher, foto: Tommy Ellingsen

Fra presidenten

I et år med få oppdrag, mange permitteringer og en særlig vanskelig situasjon for nyutdannede: Hvordan har vi i Arkitektforbundet jobbet med å fremme betydning av arkitektur, vår faggruppe og ikke minst bedre våre rammevilkår?

Å få flere arkitekter hos kommuner og utviklere er noe vi har jobbet mye med - og må fortsette med. Vi gjør det gjennom Bylivssentrets arbeid, og gjennom å argumentere for betydning av vår kompetanse når vi møter offentlige og private bestillere.

Prekvalifiseringen til Veterinærhøyskolen i Oslo har igjen illustrert viktigheten av å ha en tydelig stemme og klare anbefalinger når det kommer til gjennomføring av anskaffelser.

Det har i løpet av 2023 vært mange henvendelser både fra medlemmer og oss angående offentlige anskaffelser. Tema har ofte vært det store spriket mellom honorar og leveransekrav. Dette avslører også en ukultur vi arkitekter må erkjenne vi har, en ukultur vi i Arkitektforbundet må samarbeide med Arkitektbedriftene for å endre. Oppdragsgivere er tydelige på at det er ikke deres oppgave å ta hensyn til denne ukulturen: Vi leverer som regel mer enn vi blir bedt om.

Derfor er det direkte misvisende og farlig at arkitekter fra etablerte miljøer påstår at det er forsvarlig å svare ut en komplekse oppgaver for alt for lave honorar. Vi må finne en balanse, hvor krav til leveransen må ned og honoraret må opp. Det er ulovlig å samarbeide om pris, men det er lov å ha en dialog med hverandre om nivået på leveransen. På lang sikt vil vi alle tjene på det.

Proessen knyttet til utvikling av Veterinærhøyskoleområdet viser også at det nytter å si ifra. Initiativ fra medlemmer og en god dialog mellom Arkitektbedriftene og oss, førte til at betingelser og leveransen ble justert noe. Vi er på ingen måter helt i mål, men dette viser at det nytter å si i fra.

I arbeidet med å finne riktig balanse mellom honorar og leveransen har vi i Arkitektforbundet i år testet en ny konkurransemodell. I både konkurransen for Charlottenlund kirke og for vårt eget Arkitekturens hus, så gjennomførte vi ut en tottrinns anonym konkurranse, hvor krav til leveransen er betydelig lavere i første fase. Tilbakemeldinger fra medlemmer er positive, og vi ønsker å evaluere disse prosessene, inkludert tilbakemeldinger fra oppdragsgivere, og bruke det som utgangspunkt for å videreutvikle modellen.

Vår bransje og vi som faggruppe må tilpasse vårt virke til utfordringer og kriser relatert til natur

og miljø. Økt risiko og kompleksitet vil påvirke vårt ansvar og det er derfor viktig å knytte konkrete kvalifikasjonskrav til vår kompetanse.

Fagsjefen har ledet arbeidet med høringsuttalelsen og innspill til ny ansvarsrettordning, som er gjort i samarbeid med NLA, AHO og NTNU. Målet er å sikre helhetlig arkitekturprosjektering og ansvar for arkitektonisk kvalitet ved å definere kompetansekrav for både kontekst og konsept. Vi må sikre særlige kompetansekrav til ansvarlige foretak for utvidede samfunnskritiske områder.

Ny ansvarsrettsordning vil åpenbart være viktig for arbeidet med å beskytte vårt fagfelt, men det vil også kunne ha innvirkning på arkitektutdanningen og kompetansen den fører til. Arbeidet med dette vil fortsette i 2024.

Dette er siste året jeg skriver presidentens ord i årsrapporten. Neste gang er det en ny president som tar stafetten videre. Det har vært veldig spennende å få lov til å bidra i tre år.

Å bli kjent med folk som jobber på huset og legger ned stort innsats hver dag på vegne av medlemmer. Engasjerte og flinke styrekollegaer som har gjort mitt arbeid enklere.

Veldig lærerikt, innimellom krevende, men mest av alt utrolig givende!

Adnan Harambasic,
president i Norske arkitekters landsforbund

NAL-president Adnan Harambasic. Foto: NAL

NALs bibliotek

NALs bibliotek er et fagbibliotek tilgjengelig for alle arkitekter som er medlem av NAL, NIL og NLA. Også andre interesserte kan besøke oss og ta en titt i samlingen. Vi hjelper alle som ønsker det så godt det lar seg gjøre, men medlemmer vil bli prioritert. Biblioteket tilbyr oppdaterte søkbare referansedatabaser for artikler, arkitektkonkurranser og fagbøker. Disse er tilgjengelig for medlemmer og abonnenter på arkitektforbundet.no. I artikkelbasen registreres kontinuerlig alle artikler fra Arkitektur N samt tidligere artikler fra Byggekunst fra 1919 og Arkitektnytt fra 1953. I tillegg registreres norske prosjekter publisert i utenlandske og andre norske tidsskrifter. Medlemmer som henvender seg til biblioteket kan få skannet ønskede artikler og motta disse på e-post. Ved å få brukernavn og passord kan medlemmer også bestille artikler direkte i databasen. I konkurransedatabasen er alle utgaver av tidsskriftet Norske arkitektkonkurranser (NAK) registrert og skannet fra og med 1953, og de kan leses digitalt. Bokbasen gir en oversikt over alle bibliotekets bøker. Alle artikler og bøker kan bestilles for utlån direkte fra hver enkelt base. Flere institusjoner og biblioteker abonnerer på artikkel- og konkur-

ransedatabasen. Biblioteket utfører betalte litteratursøk til medlemmer som for eksempel skal på studietur eller jobber med et bestemt prosjekt hvor en trenger å se referanseprosjekter eller for å få inspirasjon.

Biblioteket i 2023

Våren 2020 flyttet biblioteket tilbake til Josefines gate 34 etter mange år i Josefines gate 32. Det har fortsatt vært behov for å rydde opp i boksamlingen og den nye og eldre tidsskriftsamlingen i 2023. NAL fikk nye nettsider i 2021, og bibliotekets websider har blitt mer brukervennlige, både for medlemmer og andre interesserte. Vi har arbeidet med å øke synligheten, både ved å publisere nyheter i sosiale medier og skrive artikler i tidsskrifter og til nyhetsbrev. Vi opplever at bedre brukervennlighet gir fornøyde medlemmer og kunder. Bibliotekets abonnement på det digitale tidsskriftet El Croquis er populært hos medlemmene og antall henvendelser har økt i 2023. Antall abonnement på artikkel- og konkurransedatabasen samt alle henvendelser til biblioteket i 2023 har også holdt seg stabilt.

Biblioteksleder Pernille Mofjell. Foto: NAL

Arkitektur

2023 var året da vi realiserte den lenge planlagte sammenslåingen av ArkitekturN og Arkitektnytt og lanserte Arkitektur.

Praktisk om sammenslåingen

- Sammenslåingen ble fullført innenfor gjeldende budsjettammer.
- Vi stod igjen med en konsolidert redaksjon på ca. 5,5 årsverk mot ca. 7,5 årsverk tidligere.
- Vi beholdt obligatoriske abonnementer hos søsterorganisasjonene og fikk fullført endringen med støtte fra egen organisasjon.

Resultater

- Fra lanseringen i mars og frem til desember 2023, opplevde vi økte og stadig stigende leser-tall på nettsidene, og nærmer oss nå en dobling målt mot tallene før sammenslåing
- Vi har fått gjennomgående svært gode tilbakemeldinger fra både medlemmer og andre på det nye papirmagasinet
- Andelen debattinnlegg har økt betydelig, både via bestilte og innsendte tekster
- Vi har prioritert utadrettet virksomhet og arrangert flere lanseringer og debatter med svært god oppslutning, både i og utenfor Oslo
- Vi har skiftet kommersiell samarbeidspartner, og opplevde at HS media allerede i sitt første halvår høsten 2023 økte salget betydelig.

Oppsummert

Etter år med forberedelser, fremstår Arkitektur allerede etter ni måneders levetid som en naturlig og selvsagt løsning. Vi har greid å få mye ut av ressursene gjennom godt samarbeid med eksterne aktører, tett oppfølging fra styre, god støtte i administrasjonen og først og fremst en innsats

fra redaksjonsmedlemmene som strekker seg langt utover forventet kompetanse og generelt engasjement.

I stedet for å bli en turbulent innkjøringsperiode, ble 2023 et år der Arkitektur på en rekke felter begynte å innfri potensialet i formatet, både kommersielt og redaksjonelt. Takket være dyktig medarbeidere og en solid administrativ oppfølging, klarte vi å gi mye tilbake til medlemmene i 2023. Og vi ser frem til å bygge videre på dette i årene som kommer!

Agder arkitektforening

131 medlemmer

Styret:

Rebecca Oldroyd Cheetham Laland (leder), Victoria Helene Haukøya Storemyr, Amalie Nævisdal Tønnesen, Maren Spilling, Bernhard Linge

2023 har vært et positivt år for Agder arkitektforening. Det ble gjennomført åtte arrangementer og elleve styremøter. Arrangementene har bestått av befaringer, forelesninger, julefest og sommerfest med generalforsamling. Med unntak av ett avlyst arrangement har vi hatt godt fremmøte på medlemsmøtene våre. Vi har brukt sosiale medier og nyhetsbrev aktivt for å promotere arrangementene våre, noe vi tror har ført til økt oppmøte. Vi har etablert en Vipps-foreningkonto, slik at ikke-medlemmer på en lettvinnt måte har kunnet ta del på arrangementene våre mot betaling.

Høsten 2023 har vi jobbet aktivt med å hente inn sponsorer, og til sammen har vi samlet inn 60.000 kr. Dette kommer godt med i 2024, hvor vi på vårparten har et tett og spennende program. Dette ble presentert 18.januar i år, i forbindelse med foredrag i Kristiansand.

I 2023 spredte vi arrangementene geografisk i store deler av Agder: Arendal, Lista, Sirdal, Lillesand, Kristiansand og Portør (på grensa til Telemark). Etter tilbakemelding fra medlemmene våre, vil vi våren 2024 tilby flere arrangementer i eller i nærheten av Kristiansand.

19.01.23. Forelesning med Jonas Gunerius Larsen og Jonas Høgli Major.

15.02.23 Lassens hus, Arendal: Befaring v. Arendal eiendom, Bøylestad Moen og Agder fylkeskommune. Befaring av et vernet bygg som snart skal huse aktivitet og liv igjen og bli til dagsenter for psykisk helse.

29.03. Kurs, Kristiansand: Tre som konstruksjonsmateriale – Tre på agder.

22.04. Befaring tre prosjekter og kontorbesøk Stiv kuling, Lista.

26.04. Grønne bygg, Kristiansand: Transformasjon og byutvikling, Kima arkitekter.

13.03. Befaring med Knut Folstad, Sirdal. Tømmertempelet fjellhytte. Utsatt/avlyst.

03.05. Kurs, Kristiansand: AfterWork med Nordkart. Kart, 3D og byggesøknad.

03.06. Befaring, Portør: Knut Knutsen – eget sommerhus..

30.06. Sommerfest på Merdø og generalforsamling

27.08. Befaring i blidleia

AAF på befaring på Portør

Bergen arkitektforening

298 medlemmer

Styret:

Morten Falbach (leder), Nikolina Søgner (nestleder), Elisabeth Drønen, Jeanette Hoff, Torbjørn Sivertsen, Ida Mohn Werner

Styret har gjennomført seks styremøter, ett årsmøte og en årsmiddag. Vi har gjennomført 41 medlemsarrangementer og samarbeidet med sju andre organisasjoner.

Vi har hatt stor suksess med blant annet foredrag av Jonathan Tuckey Design, BAF-akademiet og sommerfest hos Kaleidoscope og Kvalbein Korsøen. Julefesten ble utsatt, og ble til en nyttårsfest i 2024. Vi har videreført samarbeidet med Cinemateket og BAS, hatt en studietur til Danmark med Bergen murmesterforening, og Bergen laugarlag har stilt opp med presentasjon og åpen sauna.

Vi har i forbindelse med kommunevalget gjennomført politisk debatt om byutvikling sammen med Bergensavisen, og vi skrev et leserinnlegg hvor blant annet nedleggingen av

Byarkitekten var et tema. Diskusjonen om nedleggelse eller omstrukturering foregår ennå. Vi har i skrivende stund et opprop for å bevare Byarkitekten, som vil bli overlevert til politikerne og arbeidsgruppen som skal starte med oppgavegjennomgang i Bergen kommune. Oppropet har i dag nesten 800 signaturer.

På RS-møtet i 2023 var arbeidet for tettere samhandling mellom lokallagene, og mellom lokallagene og NAL sentralt, en viktig sak for BAF. Saken følges opp videre i 2024.

På tross av at 2023 har vært et år preget av lokalvalg og høyt aktivitetsnivå, kan vi se at medlemstallene synker. Styret i BAF er derfor i gang med å evaluere svarene fra spørreundersøkelsen om lokalforeningsmedlemskap og se på tiltak inn i 2024.

Foredrag av Jonathan Tuckey Design på Landmark. Foto: Jeanette Hoff

Drammen arkitektforening

121 medlemmer

Styret:

Jeni Nankova (leder), Stine Ramberg Andersen, Anders Granli, Laura Søndergaard Bendixen og Nicolas Jury

2023 har vært et aktivt år for DAF. Vi planla vårsemesteret tidlig på året og publiserte et program. På denne måten kunne medlemmene ha oversikt over hva som skal skje i dette semesteret.

Det første arrangementet var 1. februar, en omvisning til verkstedet av CUTFAB, som er en lokal produsent av møbler.

22. mars hadde vi presentasjon av den nye Bybrua i Drammen med SAAHA.

12. april hadde vi presentasjon av Arkitekter uten grenser i Norge - AUG, som er en humanitær organisasjon som har som mål å forbedre livskvaliteten på områdene utdanning, bolig og helse gjennom arkitektur.

Vi organiserte pinsetur 31. mai til «Hus i drivhus», tegnet av Margit Klev, Outline Arkitekter.

Vi avsluttet vårsemesteret 7. juni med generalforsamling og sommerfest på Mesa Libre, hvor to nye styremedlemmer ble valgt.

Høstsemesteret begynte med befaring på byggeplassen til Drammen sykehus med LINK arkitektur.

22. november hadde vi befaring av Brandengen skole med Ola Roald arkitekter. Vi avsluttet året med julemøte på Alpenhaus i Drammen.

I løpet av året hadde vi fire styremøter, og vi pleier å ha arrangementer én onsdag per måned. Vår

oppfatning er at befaringer er veldig lærerike og interessante for medlemmene, og de samler mest publikum. Det sosiale aspektet av DAF er vel så viktig som det faglige, og vi avslutter derfor alle arrangementene med en prat og noe å drikke. Vi informerer om arrangementene våre både gjennom nyhetsbrev, NAL-kalender, Facebook og Instagram.

DAF på pinsetur til «Hus i drivhus»

Hedmark og Oppland arkitektforening

117 medlemmer

Styret:

Agata Suchecka (leder), Agata Suchecka, Margrete Bjone Engelién, Bojana Barac, Zora Scepanovic og Vegar Øye

20. januar

Sammenkomst på Heim i Hamar, med mye diskusjon om Hamar sentrum, og vi satt til langt på kvelden.

22. mars

Generalforsamling digitalt.

Digital generalforsamling fikk dessverre veldig dårlig oppmøte, det var bare ett medlem utenom styret som deltok.

30. mai

Forelesningskveld om nye boligområdet og nabolag.

Presentasjon av prosjektetene Møystad økotun i Hamar og Ydalir i Elverum av arkitekten Lukasz Rosochacki fra Norlys arkitektur. Arild Eriksen fra Fragment foreleste om boligområder og medvirkning. Forelesningene ble strømmet, og det var derfor mulighet for mange å delta digitalt.

28. juni

Sommerfest på Stallgården i Hamar, med middag, taler og sang.

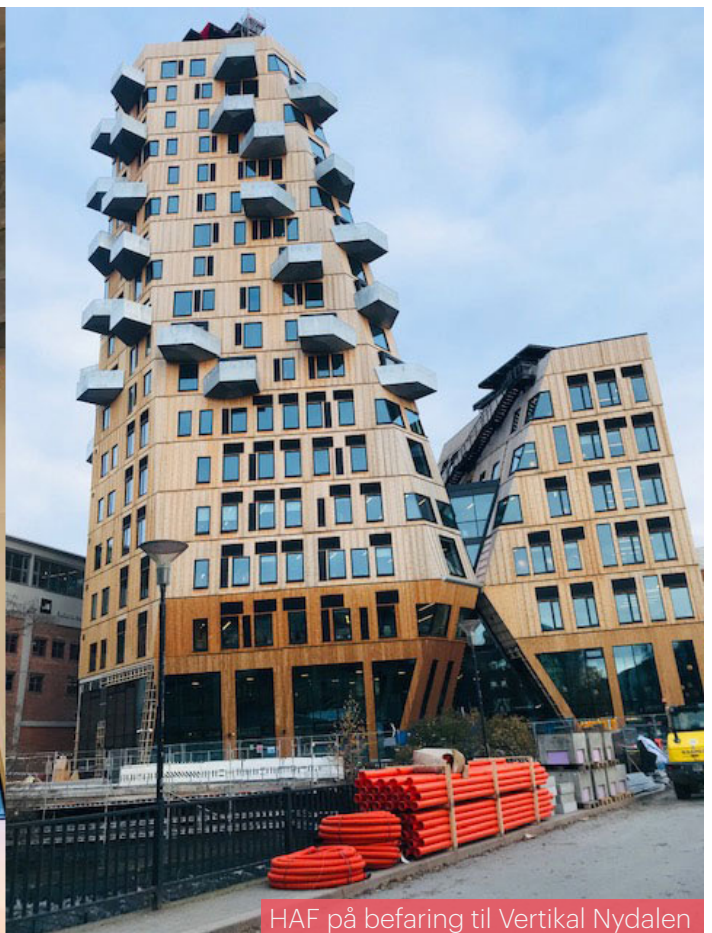
15. november

Befaring til Oslo for å se Vertikal Nydalen.

Ti medlemmer deltok, og Perann og Peter fra NAL møtte oss i Nydalen. Vi fikk omvisning og presentasjon av prosjektet, inkludert det novatoriske ventilasjonskonseptet og hvordan det virket. Etterpå hadde vi en varm lunsj på Nydalen bryggeri og spiseri.

8. desember

Julebord på Egon restaurant i Hamar, med deltagere fra Lillehammer, Gjøvik, Moelv, Hamar og Stange. Det ble en veldig hyggelig kveld, som varte til sent.

HAF på befaring til Vertikal Nydalen

Møre og Romsdal arkitektforening

95 medlemmer

Styret:

Ola Hjelen, Hilde Lervik Langås, Rasmus Lykke Toftdahl, Idunn Eide Sanden

Vara: Gitte Langlo og Ana Inacio

2023 startet med kurset *Muligheter med geo-data og kartverktøy* i Ålesund, der vi hadde fått støtte fra Kommunal- og distriktsdepartementet til kompetansetiltak innen plan, kart og geodata. For midlene ble det satt opp et kurs i Ålesund som bygde på fjorårets NAL-kurs om geografiske informasjonssystemer rettet spesielt mot arkitekter, landskapsarkitekter og planleggere.

Årsmøtet ble arrangert i Ålesund. Jan Gehl var invitert som foredragsholder, og holdt et langt og spennende foredrag for oss fra sin lange karriere. Det er lenge siden det har vært et så godt oppmøte på et årsmøte.

I samarbeid med Glamox ble det arrangert et fabrikkbesøk i Molde. Der ble det presentert produkter, vist hvordan Glamox jobber med produktutvikling og presentasjon av ulike verktøy på deres nettsider. Det hele ble avsluttet med en felles middag.

Det ble arrangert streaming for MAF-medlemmer i de tre byene i fylket av kurset *Grunnkurs i bærekraftig prosjektering med Asplan Viak*.

MAF har det siste året også bistått med forprosjekt for utviklingen av fargepallett for ungdombyen Ålesund. Dette er et viktig pro-

sjekt, der prosjektmodellen også har potensiale til å adopteres til de andre byene i fylket. MAF har bistått Kristiansund kommune med å utpeke et nytt medlem fra foreningen til Kristiansund kommunes kunstkomite og til Molde kommunes kunstkomite for sjøfronten.

Årsmøte og foredrag med Jan Gehl. Foto: Idunn Sanden

Nord-Norges arkitektforening

123 medlemmer

Styret:

Ulrikke Eliassen (leder), Eirik Tollåli, Margie Chaskopoulou, Elin Delmar, Kaia Inglill Aune, Anders Jakobsen

Årsmøtet ble avholdt fysisk i Tromsø og digitalt på teams. Studio NN var invitert til å holde foredrag om sitt arbeid med stedsutvikling i Nordland. Det var om lag 10-15 deltakere både fysisk og digitalt. Styret fikk to nye medlemmer.

Årets gjentakende arrangement har vært NAF-pilsen i Tromsø. Det ble avholdt totalt fem samlinger i løpet av året, hvorav en ble holdt i Bodø. På nyåret holdt vi en samling på Moxy hotell, som var vinneren av AOs Grøss-pris 2023.

Årets samarbeidsprosjekt med NODA var *Påfyll*, som ble avholdt i Bodø. NODA tilrettela for innlegg om alt fra byutvikling til kunst, helse, transformasjon og materialer. Påfyll avholdes en gang i måneden på NOUA i Bodø, og har hatt svært godt oppmøte.

Til vårarrangementet i april fikk vi besøk av Dr. Tasos Varoudis fra Bartlett, som holdt innlegg

om datasentrerte metoder i planleggingen, og Peter Hemmersham fra AHO, som holdt innlegg om planlegging i arktisk. Etter innleggene ledet Margie Chaskopoulou en workshop hvor deltakere fikk prøvd seg i programmet Depthmap X. Arrangementet ble streamet i sin helhet. Det var 26 deltakere, hvorav 12 var med digitalt.

Høstens arrangement var utdeling av Nordnorsk arkitekturpris i desember. Vi fikk inn dokumentasjon fra 14 nominerte prosjekter fra hele landsdelen. Prisutdelingen ble avholdt på Bankhjørnet i Tromsø, mens Tromsø streamingstudio sørget for live-stream av prisutdelingen. Vinneren av årets pris ble Whiskykatedralen på Myken, av arkitekt Erik Mårtensson. Etter utdelingen ble det åpnet utstilling av alle nominerte på *Byens gulv* i fellesarealene til Rødbanken.

Utdeling av Nordnorsk arkitekturpris. Foto: Anders Jakobsen

Engasjerte medlemmer: Ulrikke Eliassen

– Det er da helt klart at du skal være med i NAF!, sa sjefen hennes. Nå er hun som lokalforeningsleder med på et generasjonsskifte, og jobber for å gjøre Nord-Norge attraktivt for arkitekter.

– Hvorfor har du valgt å engasjere deg i Norske arkitekters landsforbund?

– Jeg har alltid vært en engasjert person, som er glad i å ta del i det frivillige arbeidet. Da jeg flyttet hjem til hjembyen min Tromsø etter mange år i Danmark, så var NAL en naturlig plattform for meg for å bli kjent med arbeidslivet og få oversikt over fagstanden her. Men det skal sies at det største skyvet kom fra Rose Marie Steinsvik. Hun var alltid en sterk fordriver for NAL og var selv lenge engasjert i både NAF og NALs sentralstyre.

I utgangspunktet hadde jeg kun tenkt å være med på et arrangement som NAF arrangerte for å bli kjent med kollegaene mine i Tromsø, men da jeg ble spurt om å bli med som en del av styret, var det klar tale: «Det er da helt klart at du skal være med i NAF!»

Vi som ble med i styret den gang var alle sammen unge, relativt nytilflyttede arkitekter. Vi så at det manglet en møteplass der vi kunne bli kjent med arkitektur og kollegaer i lokalområdet.

Vi er med på et generasjonsskifte hvor flere unge, og særlig internasjonale, arkitekter velger nord. NAFs arbeid i både hjelp og tilrettelegging for dette skiftet, men også å gjøre Nord-Norge attraktiv slik at vi kan beholde kompetansen her, er kjempeviktig for oss og for Nord-Norge!

– Hva får du faglig ut av arbeidet som lokalforeningsleder?

– Når nettverket for oss arkitekter er lite og ganske spredt, er foreningsarbeidet den viktigste plattformen hvor jeg kan møte nye og gamle kollegaer og diskutere fag.

Foruten arbeidet som skjer lokalt, er vi som lokalforeningsledere også med i Representantskapet som arbeider på tvers av landsdelene. Jeg får jobbe med å opparbeide et godt og oppdatert nettverk i Nord-Norge, og jeg får nye

kontakter på tvers av landsdelene i representantskapsarbeidet.

I tillegg har jeg, som nyutdannet arkitekt, hatt en relativt bratt læringskurve med foreningsarbeidet. Jeg har lært masse om arrangementsplanlegging, vedtekter, foreningsarbeid og problemløsning parallelt med det å være arkitekt! Her har det å være lokallagsleder vært et fint startpunkt både for organisasjonsarbeid, men også for å delta på fagarrangementer som kurs, morgenmøter og ikke minst Arkitekturdagen!

– Har du hobbyer/interesser du vil dele litt om?

Nå er jeg vel det man kaller «kav norlønning» så det er kanskje litt klisjé å si, men: Jeg elsker å være ute i naturen. Det finnes ingen steder som er så fint som Nord-Norge om sommeren. Om sommeren går jeg masse tur i fjellene i Troms: Telting, topturer og bål i fjæra er obligatorisk.

Om vinteren går jeg på ski, både bortover, oppover og nedover. Jeg flyttet hjem til Tromsø for å være nærmere familie og venner, så jeg bruker mye av tiden min sammen med andre. Ellers har jeg fast quizlag og omtrent 20 planter som krever sitt for å overleve mørketida. Så det er vel som vi sier: "Sånn går no dagen!".

Nord-Trøndelag arkitektforening

52 medlemmer

Styret:

Tone Merete Sørli (leder), Ingrid Holtan, Ragnhild Elise Hildrum Olsen, Tonje Nyrud

Det var et rolig vårsemester i NOTA, men vi hadde våre månedlige digitale medlemsmøter – *Arkitektens lunsjprat*. En liten halvtimes møte der hvert enkelt arkitektkontor har ordet og fritt velger tema, enten det er presentasjon av egne prosjekter eller for å diskutere ulike fagtema.

Årsmøtet ble avholdt 1. juni i Mosvik. Møtet ble holdt etter en befaring hos Norsk limtre, hvor vi fikk en presentasjon og omvisning av deres virke og produkter, samt et besøk på storgården Vinje bruk.

Vi startet høstsemesteret 17. august med fagkveld sammen med Nord-Trøndelag murer- mesterforening, der temaet var teglarkitektur. Vi fikk omvisning av arkitekt Gunvor Jørstad på Steinkjers nye kulturhus, tegnet av Praksis arkitektkontor og Pir 2.

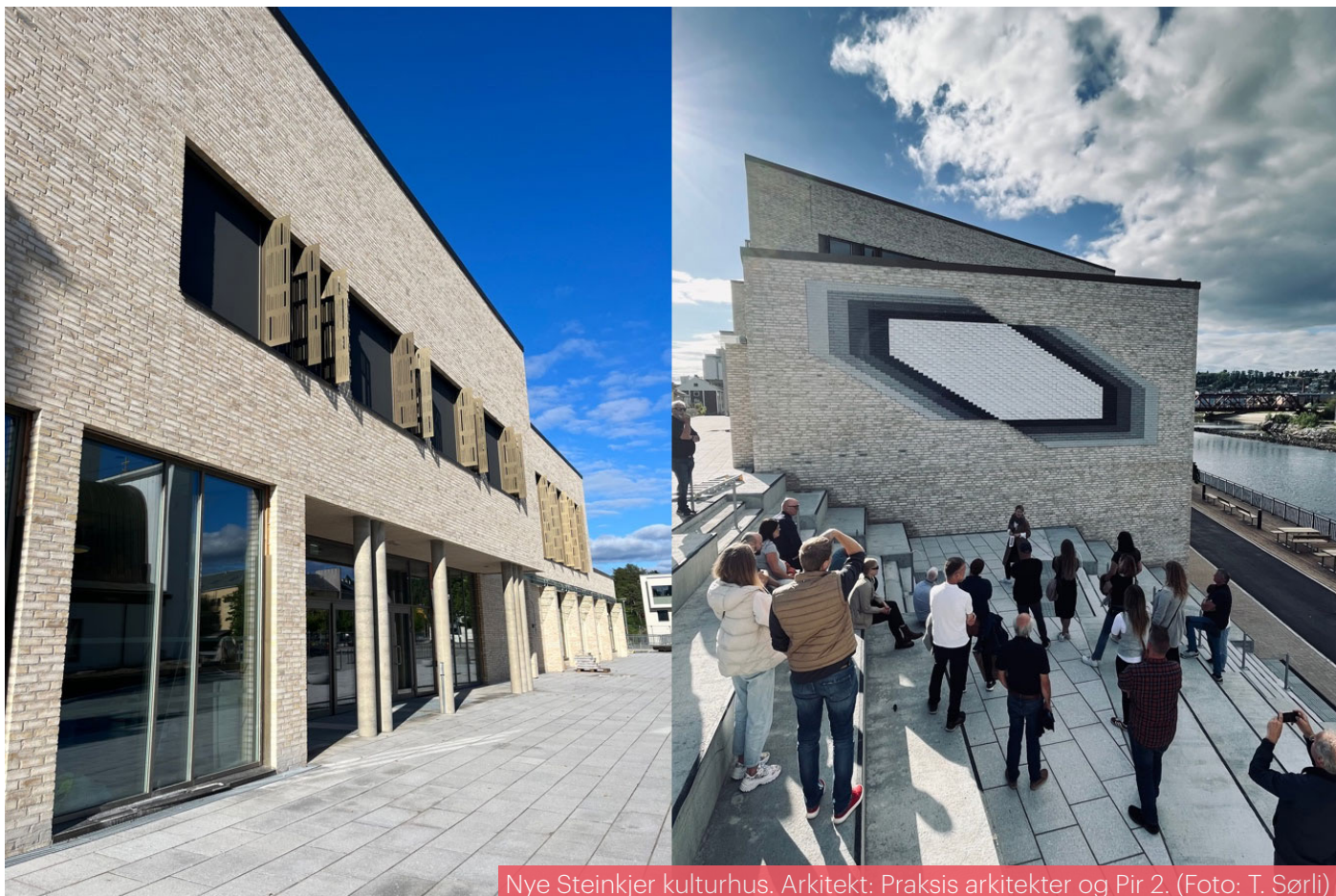
Etter omvisningen fikk vi middag på Innocamp og presentasjon fra STO Norge.

Byutviklingsverksted i Levanger 29.-30. august ble arrangert av Levanger kommune og Trøndelag fylkeskommune.

Vi var også så heldige å ha Bylivskonferansen i vårt eget fylke 24.-25. oktober, arrangert av Bylivsenteret i NAL.

I november hadde vi en trondheimstur med overnatting, der vi besøkte TAF i deres egen stue, Arkitektens hus. Norkart kom også og presenterte sine produkter.

På lørdag fikk vi omvisning i den katolske kirke av sogneprest Egil Mogstad, for deretter å besøke byarkitekt Are Risto Ørjasæter på hans kontor på K.U.K. Han fortalte om sin rolle og arbeid, og presenterte forslaget til ny arkitekturstrategi for Trondheim.

Nye Steinkjer kulturhus. Arkitekt: Praksis arkitekter og Pir 2. (Foto: T. Sørli)

Oslo arkitektforening

1851 medlemmer

Styret:

Oda Ellensdatter Solberg (styreleder) Aina Dahle, Victoria Abelsen, Halvor Ellefsen, Marie Hallandvik Hortemo, Håkon Fånes og Fridtjov Bergsgard og Silja Klæstad (representant for NAL student).

Administrasjon:

Lena Margrethe Berge. rådgiver/koordinator.
Overtok etter Espen R. Heggertveit i august.
Karsten Lunde, kommunikasjonsansvarlig

2023 har vært nok et år med tett program for OAF på Arkitektenes hus. Programkomiteen har fortsatt sitt arbeid med internasjonale forelesninger, supplert med film på Frogner kino, befaringer og serien Nye stemmer, hvor det hvert semester presenteres nyetablerte arkitektpraksiser.

I januar ble debattkomiteen opprettet, og de har hatt arrangementer, både på huset og utenfor.

Vi har også arrangert bokbad og arkitektur og filosofi i Hagestuen, og OAF senior har oppskalert programmet med arrangementer, befaringer og studietur.

Vi har også jobbet også med å styrke det

sosiale miljøet, med egne frivilligtreff og julemiddag for små kontorer.

En stor milepæl var vedtaket i representantskapet i juni, om å gå videre med prosjektet for rehabiliteringen av Arkitektenes hus. I samarbeid med NAL har vi gjennomført første del av en konkurranse for unge arkitekter om å vinne oppdraget med transformasjon av bygget i Josefines gate i Oslo.

Vi har hatt møte med Byråd for byutvikling våren 2023, og frontet våre viktigste saker: klima og miljø, ombruk og ombygging, boligmarked og kvalitet i boligbygging. Vi har også skrevet høringssvar til kommuneplanens arealdel i samarbeid med NAL.

Oslo arkitektforenings arkitekturpris gikk i år til Mopo for prosjektet «1938+2023», og den 50. utdelingen av Sundts premie gikk til KIMA arkitektur og Atelier Oslo for Pressens hus.

Debatt i samarbeid med Arkitektur. Foto: Julie Hrnčířová

Sogn og Fjordane arkitektlag

48 medlemmer

Styret:

Lise Messelt Fadnes (leder), Tarjei Kannelønning, Sondre Høyvik Hilde

I 2023 hadde Sogn og Fjordane arkitektlag høst-samling over to dagar i Førde. Vi var 20 arkitektur som deltok, frå Sogndal, Førde, Florø og Nordfjordeid. Vi fikk også besøk av to arkitektur frå En til En i Bergen.

Tema for samlingen var gjenbruk og transformasjon. Vi hadde også ein runde med Pecha-Kucha, der dei deltakande arkitektkontorane presenterte litt av sitt arbeide. Det var spanande og interessant å sjå variasjonen av prosjekter i fylket vårt. Følgjande kontorar deltok: X-form, A38, Arkitektkontoret 4B, Nordplan, Salt arkitekter, iVest, Stadsutviklaren og Stiv kuling arkitektur.

Første del av programmet var på Sunnfjord hotell. Her presenterte Arki arkitekter Sunnfjordsalen og X-form Larris scene. Her lærte vi ein del om utfordringer i transformasjonsprosjekter, der lyd og akustikk var viktige tema i begge prosjektene.

Dagen vart avslutta med sosialt samvær og middag på hotellet.

Neste morgon møtte vi på Sogn og Fjordane kunstgalleri. Her presenterte En til En transformasjonsarbeidet sitt med Kulturhuset i Bergen og andre prosjekter. Neste på programmet var Apotekergården. Dette ombygging-/transformasjonsprosjektet består av leilegheiter og næringslokalar (X-form). Deretter gikk vi over elven til tinghuset, som er prosjektert av Mestres Wåge. Vi avslutta samlingen med å besøke Tibber og deiras nye kontorlokalar i eksisterande bygningsmasse i Førde sentrum (Salt arkitektur).

To finer dagar med gode diskusjoner og spennende innblikk i utfordringer, fordelar og ulempar ved transformasjoner.

Tinghuset i Førde før transformasjon. Foto: Bent Are Iversen

Engasjerte medlemmer: Lise Fadnes

Lise Fadnes er lokalforeningsleder i Sogn og Fjordane arkitektlag for å påvirke arkitekters rammevilkår.

– Hvorfor har du valgt å engasjere deg i NAL?

– Jeg har valgt å engasjere meg for å bli bedre kjent med det arbeidet NAL gjør, og jeg syns det er spennende å få mulighet til å påvirke noen av rammevilkårene vi arkitekter jobber under. Jeg har også et ønske om å få bedre oversikt over hva som skjer i fylket (gamle Sogn og Fjordane) og kanskje legge til rette for mer samarbeid lokalt mellom de ulike arkitektkontorene. Det er store avstander mellom kontorene i fylket, så det er utfordrende, men håpet er å bli bedre kjent i løpet av de tre årene jeg er engasjert som leder.

– Hva får du faglig ut av arbeidet som lokalforeningsleder?

– Jeg blir kjent med arkitekter fra andre deler av landet, hva de jobber med og hva de ulike lokalforeningene får til i sine nærområder.

– Hva jobber du med som arkitekt, og har du eventuelt noen hobbyer/interesser du vil dele litt om?

– Jeg har vært heldig med å få jobbe med stort og smått, alt fra eneboliger til skoler og større leilighetsbygg, og er delaktig i alt fra konseptfase til oppfølging på byggeplass. Jeg bor i Sogndal og er heldig som har fjell og natur tett på. Utenom å jobbe som arkitekt liker jeg å stå på brett, sykle og buldre og finne insekter under steiner med barna.

Stavanger arkitektforening

232 medlemmer

Styret:

Per Anda (leder), Gunnar Sørås (leder fra høst 23), Ragnhild Våge, Anne Skare, Børge Goa og Eivind Leschbrandt Hustvedt. Vara: Simen Bie Malde

Stavanger arkitektforening hadde et tett program i 2023, spesielt på vårparten. En kombinasjon av gode sponsorinntekter og engasjerte styre-medlemmer muliggjorde et variert og spennende program. Planlegging av både seminarer, temakvelder og studietur var dog noe i overkant ambisiøst og arbeidskrevende det første semesteret. Styret evnet ikke å holde samme intensitet det andre semesteret, men er alt i alt svært fornøyd med hva vi fikk til. En uoffisiell rød tråd har vært ombruk/gjenbruk og bærekraft. Det var godt oppmøte på alle arrangementer, med snitt på cirka 45 personer.

27. jan. - Transborder Studio. Forelesning om gjenbruksprosjekter.

16. feb. Kulturmiljø, arkitektur og vern - workshop

16. feb. Arild Eriksen - "Det nye nabolaget"

7. mars Temakveld om utviklingen ved

Akropolishøyden i Stavanger

30. mars Nytorget - Debatt om riving/befaring av det gamle politihuset i Stavanger

20. april Befaring - "Eastside" i østre bydel

4. mai Lie Øyen arkitekter - Energihotellet i Suldal

12. mai Seminar om grønn byutvikling

3.-4. juni Studietur til Indre Ryfylke, Sauda og Suldal

16. juni Forstberg Ling (SE) - ungt talent

24. aug. Johannes Norlander (SE) - "Varför är all ny arkitektur så jävla tråkig?"

31. aug. Atelier Oslo: Kan AI konkurrere med oss?

28. sept. Jan Aase: Spurv i tranedans

19. okt. Finn Erik Nilsen: Zumthor og jeg

8. nov. Betongfokus: Det gamle er det nyeste nye

16. nov. Mad arkitekter: Ombruksarkitektur i praksis

Forelesning med Transborder studio. Foto: Per Anda

Telemark arkitektforening

83 medlemmer

Styret:

Jostein Ø. Gundersen-Aksnes (leder), Hanne Ødesneldtvedt, Kotryna Navickaite, Thomas Skinnemoen, Urszula Malgorzata Ogorek

Sesongen for medlemsmøter startet appetittvekkende med gourmetmiddag og temakveld hos Fagflis. Påfølgende medlemsmøter var barneverksted på Skien og Porsgrunn bibliotek. I mai inviterte Agder arkitektforening til befaringsdag i Portør, der vi fikk en inspirerende dag på hytta til Knut Knutsen. Sommeravslutningen var en solfylt bygdevandring i Bø sentrum. Høsten startet med befaringsdag til Villa Busk og huset til Borchsenius. Året ble høytidelig avsluttet med tapasmiddag på BlackBird i Skien, der forretten var en presentasjon fra Mad og Nomad.

I år var Telemark arkitektforening avsender og ansvarlig for SAK 27 til representantskapsmøtet, sammen med TAF, BAF og SAF. Sakens kjerne handlet om å styrke samarbeidet mellom lokalforeningene og NALs administrasjon. Saken skapte debatt på årsmøtet. Resultatet var økt forståelse mellom partene samt at det ble formet forslag til løsninger som prøves ut dette året.

Et gjennomgående sidetema i årets arrangementer var byutvikling i Skien. Dette grunnet ny KDP, som ble gitt ut på førsommeren 2023. Gjennom god dialog med samarbeidspartene i byadministrasjonen, og litt tilfældigheter, ble arkitektforeningen invitert til arkitekturdebatten *Pent og stygt* på Litteraturhuset. Kai Reaver, fagsjefen for NAL, stilte som vår representant og han gjorde en svært god figur. Vi vant! Kai sin tilstedeværelse og representasjon er noe av det Telemark arkitektforening etterspurte i SAK 27, tettere samarbeid og bistand fra våre fagfeller i administrasjonen når vi har behov for det. Godt jobbet NAL - og tusen takk!

De pågående debatten i vårt nye magasin og nettsted Arkitektur, samt begivenhetene beskrevet ovenfor, motiverte styrelederen i lokalforeningen til å slå et slag for regionsarkitekt i Grenland. Før jul ble det skrevet et leserinnlegg i lokalavisen Varden, som pekte på behovet for en arkitekt i en slik rolle og

hvordan dette kan gagne utviklingen og befolkningen i området. I ettertid har foreningen blitt kontaktet av politiske partier som ønsker dialog om en regionsarkitekt. De ser at det er et behov. Arbeidet fortsetter, og det er inspirerende.

I løpet av året 2023 ble det utført en medlemsundersøkelse der medlemmer skulle svare på og gi tilbakemeldinger som omhandlet lokalforeningsarbeid. Resultatene av undersøkelsen er tilsendt medlemmene per e-post. Det var i hovedsak konstruktive og positive tilbakemeldinger fra medlemmene, omtrent 40 prosent svarte. Styret besitter nå bedre kunnskap om hva medlemmene ønsker av arrangementer, og hva de forventer av styret.

En gledelig nyhet som omfatter leserinnlegg fra 2022 - etablering av Burgerking i Bøgata, er tilbakemeldinger fra Bø kommune. Kommuneadministrasjonen har bestemt seg etter å ha blitt oppmerksomme på enkelte argumenter som kom frem i leserinnlegget. Bygget i Bøgata 83 skal ikke rives, det skal transformeres!

Medlemmer i Telemark arkitektforening har flere lokale verv:

Porsgrunn kommunes byggeskikkpris: Thomas Skinnemoen (2023 - 2025)

Skien kommunes byggeskikkpris: Margareth Staurheim Hellkås (2023 - 2025)

RSU (regionalt samarbeidsutvalg): Silje Søntvedt

Arkitekturdebatt om stygt og pent, Skien litteraturhus

Trondhjems arkitektforening

319 medlemmer

Styret:

Charles-Edmond François (leder), Frederik Shetelig, Kjersti Myrvang, Aurora Larsen, Ragnhild Snustad, Olivier Herail, Pia Raksen, Eirik Kristensen

I 2023 hadde vi totalt 25 fagkvelder, gjeste-forelesninger paneldebatter og workshops, i tillegg til fire utstillinger på Arkitektenes Hus. Aldri før har vi hatt så hyppige arrangementer, og vi har tilrettelagt for å etablere en sosial arena i 2024, der innfører vi Afterwork siste torsdag i måneden, med et kort innslag av fag/utstilling.

Med dette bidro TAF i 2023 til store arkitekturdebatter i byen, med fokus på prinsipielle grep og transformasjon med NTNU campussamlingen, nytt Kunst- og industrimuseum og den nye bydelen Nyhavna, hvor forventningene blir utfordrende å nå. I tillegg bidro TAF i debatten om byarkitekten, Trondheims nye KPA og den kommende arkitekturstrategien.

Vi har samarbeidet med Trondheim arkitektur-filmfestival, lansert bøker og hold bladslipp, og satt Arkitektenes hus på kartet for mange andre arkitektur- og byutviklingsrelaterte organisasjoner for fellesbruk. Vi ønsker at Arkitektenes hus blir

besøkt og brukt av alle arkitekturinteresserte, fra hele arkitekturspekteret.

Vi har vurdert og gitt TAF-diplompris til studenter som er blitt arkitekt, og vi har utfordret studentene til å benytte Arkitektenes Hus for debatt og samlinger, i samarbeid med linjeforeningene og nye initiativtakere.

Rollefordeling og omfang av oppgaver er fortsatt utfordrende på frivillig basis, og TAF er i utvikling.

Vi har bedret økonomien til foreningen, og har nå fått til tilstrekkelig resultat for første gang på mange år. Slik har vi endelig nedbetalt og stabilisert investeringen av Arkitektenes Hus i Trondheim. Det skal være engasjerende og morsomt å følge med lokallaget sitt i Trondheim! Vi ser frem til kommende år!

Arkitektenes hus i Trondheim. Foto: Kristoffer Wittrup

Engasjerte medlemmer: Charles-Edmond François

Charles-Edmond François var nysgjerrig på hvordan Trondhjems arkitektforening var organisert, og endte opp med å bli leder.

Hvorfor har du valgt å engasjere deg i NAL?

– Da jeg endelig flyttet tilbake til Trondheim, var NALs lokallag nettopp blitt utpekt som medlem i Rådet for byarkitektur. Jeg ble nysgjerrig på hvordan Trondhjems arkitektforening var organisert, fulgte opp og ble deretter interessert i å bidra.

Arkitekturfaget er ofte i hardt vær, og kan generere misnøye når infrastruktur, bebyggelse eller byrom er levert med lav kvalitet og lite vekt på estetikk eller stedstilpasning. I dag ser vi en fragmentering av arkitekturfagkompetanse, og mange andre fagfelt påvirker i veldig stor grad opplevelseskvalitet, som for eksempel standardisering av samferdselsareal. I mange av foredragene som er avholdt på Arkitektenes hus i Trondheim, er det påpekt at arkitektene må være svært pedagogiske for å overbevise. I Trondheim er vi heldige med en byarkitekt som har tatt på seg det pedagogiske oppdraget på vegne av fagfeltet.

Hva får du faglig ut av arbeidet som leder av Trondhjems arkitektforening?

– Mye av arbeidet går utenfor arkitekturfaget. Styret forvalter en organisasjon på frivillig basis, og skal gi noe tilbake til sine medlemmer. Vi ønsker også at det vi tilbyr kan være attraktivt for alle andre som bor i Trondheim.

Arbeidet med innholdstilpasning til medlemmene, innbyggerne og studentene er i kontinuerlig endring. Vi er helt avhengig av at folk kommer på arrangementer og samlinger for å utveksle ideer og kunnskap.

TAF trenger også en sterk faglig stemme lokalt, om alt fra skjønnhet og store byutviklingsgrep til politisk ideologi og overordnede planer. Det er noe som utfordrer oss kapasitetsmessig. 2023 har vært hektisk, vi har avholdt flere arrangement enn hva publikum hadde anledning til å delta på! Fremover skal vi roe tempoet litt ned og også legge til rette for sosialisering.

Hva jobber du med som arkitekt, og har du eventuelt andre interesser du vil dele litt om?

– Jeg har nettopp begynt i WSP, og skal der bidra til samfunnsutvikling og prosjektledelse, etter en svært god erfaring hos PKA Arkitekter. Det kan være nyttig å ha litt avstand til arkitektur for å legge til rette for den, og jeg er veldig glad for å ha fått denne rollen. Som småbarnsfar er jeg veldig engasjert i mitt bomiljø i ulike settinger, i alt fra nabo- til teaterlag!

Vestfold arkitektforening

111 medlemmer

Styret:

Charlotte Hyldahl (leder), Benjamin Eriksen, Anne-Berit Bergstad, Norconsult, Sven Krohn, Johan A. Jordtveit, Kjartan Murel

VAFs strategi og program utvikles sammen med NLA og NIL Vestfold. I 2024 planlegges en debatt med temaet *selvtillitt* - om byutvikling i Vestfolds store byer: Holmestrand, Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik.

Høydepunkter fra 2023:

Studietur til Økerntaket og The Plus i Magnor. The Plus og virksomhetens bærekraftstrategi var meget inspirerende. Takhagen på Økernportalen er et flott tiltak. Selve arkitekturen vakte dog stor debatt i VAF. Og debatt ble det da fagsjef Kai Reaver møtte Sigmund Sontum, lokal arkitekt og med i Arkitekturopprøret. Debattemaet var *Arkitektonisk kvalitet og miljø i bred forstand*. Det ble en heftig, men givende diskusjon om hvordan fagfeltet kan utvikles ved å la seg inspirere av vår kulturhistorie, og med et kritisk blikk på modernismen kan favne fremtidens utfordringer.

VAFs sommerfest ble holdt på vakre Veierland, med guidet tur, lokal buffet og intimkonsert. VAF har valgt å støtte Færderbiennalen, et lokalt kulturelt og tverrfaglig initiativ. Vi støtter også fortsatt HPS (handlingsplan for Tønsberg sentrum, et offentlig/privat samarbeid)

VAF vil også følge opp på medlemmenes ønske om flere foredrag, sosiale sammenkomster og befaringer. Neste foredrag blir med La La Tøyen 6. mars 2024.

I VAF holder vi nyttårskur i stedet for julebord, inspirert av Arkitektforeningen i København, og vi kombinerer det med Pecha Kucha. Også i år var det stor suksess, med innslag fra Telles arkitekter, Tyri Arkitekter, 4Dsign, Landskapskollektivet og en masterstudent i urbanisme, Charlotte H.

Nyttårskur / Pecha Kucha. Foto: Charlotte Hyldahl

Engasjerte medlemmer: Charlotte Hyldahl

— Å ta verv er egentlig noe jeg har gjort i ulike faser gjennom livet, jeg vil ikke si det er en plikt – men et slags faglig samfunnsansvar - som jeg føler på, sier lederen i Vestfold arkitektforening.

— Hvorfor har du valgt å engasjere deg i Norske arkitekters landsforbund?

— Å ta verv er egentlig noe jeg har gjort i ulike faser gjennom livet, jeg vil ikke si det er en plikt – men et slags faglig samfunnsansvar - som jeg føler på. Og så oppfatter jeg lokalforeningen som veldig viktig for lokalmiljøet vårt, at vi får til en samlende kraft i fagmiljøet – og da mener jeg det brede fagmiljøet som også inkluderer landskapsarkitekter, interiørarkitekter og planleggere.

— Hva får du faglig ut av arbeidet som lokalforeningsleder?

— Det er nettverksbygging, og når vi har ulike arrangement så får vi også et faglig utbytte fordi det kommer reflekterte og flinke mennesker som deler deres kunnskap. Eller når vi har debatter, særlig når det går på tvers med politikere og fagfolk, man blir inspirert. Arbeidet gir en overføringsverdi til jobben, og vice versa.

— Hva jobber du med som arkitekt?

— Jeg er en veldig allsidig arkitekt, og jobber fra tidligfase til gjennomføring, helst i det offentlige med komplekse oppdrag. Skoler og mulighetsstudier. Og jeg er gruppeleder på kontoret og sitter for tiden i styret, på den måten er det noe strategisk arbeid som har overføringsverdi med ledervervet i Vestfold arkitektforening.

— Hva ønsket du å jobbe med da du gikk på arkitektstudiene?

— Jeg ville gjerne bidra til å gjøre verden litt bedre og mer rettferdig, jeg vet ikke om det lykkes så godt. Nå har jeg også startet på etterutdanning på urbanisme på AHO. Det er virkelig spennende og bevissthetsutvidende. Det handler litt om det samme, å søke ny kunnskap i et nettverk hvor jeg kan jobbe med den samfunnsnyttige delen av faget. Det er avgjørende og viktige år som ligger foran oss, vi har jo nærmest bare sju år til å oppnå klimamålene. Det er veldig spennende å se om vi kan finne andre måter å jobbe på, som er strategiske og tverrfaglige og som bygger på tillit. Jeg tror det begynner å skje en forandring, det er mange som vil noe annet, dyktige fagfolk som engasjerer seg. Så jeg er forsiktig optimist, og det er bra, for jeg har tendens til å være dystopisk.

Østfold arkitektforening

129 medlemmer

Styret:

Gjermund Wibe (leder), Line Solgaard (påtroppende/konstituert leder) Joachim Ringvold Westheim, Trine Mathea Skjeltorp, Mette Biström

Gjermund Wibe har ved årsmøtet i 2023 sittet som leder i 3.5 periode. Line Solgaard vil formelt overta ved årsmøtet i våren 2024.

Styret har gjennom overgangen mellom avtroppende og nytt styre avholdt 4 møter i 2023. De har i hovedsak omhandlet nye styreverv, utarbeidelse og planlegging av program for arrangementer i overgangsperioden, samt gjennomgang av økonomi og andre relevante forhold. Gitt situasjonen styret er kommet i med fratreddelse av flere verv parallelt, oppfordres ny leder til å verve kandidater til en valgkomite slik at tilsvarende situasjoner kan unngås i fremtiden.

2023 har vært et mindre aktivt år enn normalt, både i styrearbeid, men også hva angår oppmøte og engasjement blant medlemmene. Sistnevnte anses å ha relasjon til pandemien og den mer generelle nedgang i aktivitet knyttet til ulike kulturelle opplevelser, foreningsliv med mer. Avtroppende styre er dog optimistiske for kommende periode, og har troen på at nye styremedlemmer vil bidra til økt aktivitet i foreningen, med håp om på nytt å nå et nivå tilsvarende det ØAF har vært kjent for de siste årene.

Følgende arrangementer ble avholdt i 2023, under temaet «Rommene mellom husene»:

16. januar: "Aktive byliv" - frokostmøte

29. mars: Homo Urbanus - filmvisning

26. april: "Rommene mellom husene" Lala Tøyen

24. mai: Byvandring i Moss.

6. desember: Juleløfest og Arnstein Arneberg-prisen ble delt ut til Plus Arkitektur for Halden videregående skole

Styret har til hensikt å skape et variert program for foreningens medlemmer, hvor innholdet skal omfatte et bredt tilbud innen faglig påfyll, engasjerende debatter, utflukter og sosiale sammenkomster. Styret vil fortsette arbeidet med å utvikle programinnholdet og se på muligheter for nye arenaer, formater og temainnhold for å bidra til økt interesse. Styret anser verdien av åpne arrangementer som et viktig bidrag for å nå ut til flere med interesse for arkitektur og byutvikling, og opplever at arrangementer i samarbeid med andre aktører er positivt i så henseende.

Styret formidlet i årsberetningen for 2022 at det ville bli innledet en bredere dialog med jurysekretæren for Arnstein Arneberg-prisen. Hensikten er å begynne arbeidet med å utvikle omforente statutter for prisen, slik at det sikres nedfelte premisser for sammensetning av juryen, årshjul, mandat og evalueringskriterier. Det er enighet mellom ØAF og AA-juryen om at dette arbeidet nå vil igangsettes gjennom nytt styre, og det tas sikte på å legge frem forslag til statutter for medlemmene i løpet av 2024.

Økonomien har i 2023 vært bærekraftig, og utgiftene har vært noe lavere enn normalt som følge av noe redusert aktivitet gjennom høsten. Det har også for 2023 tilkommet sponsormidler til foreningen. Medlemstallene er stabile, og vi ser fremdeles ut til å være over 120 medlemmer, som også sikrer oss et nivå på det økonomiske tilskuddet som trengs for et tilfredsstillende aktivitetsnivå gjennom et normalår. Avtroppende styreleder vil likevel oppfordre ny styreleder om å styrebehandle en mindre justering av lokalforeningskontingenten for kommende periode, da nivået har vært uforandret over flere perioder.

Generelt opplever styret at arrangementene i ØAF tas godt imot og at de fremmøtte får et tilfredsstillende utbytte av samlingene, både sosialt og faglig.

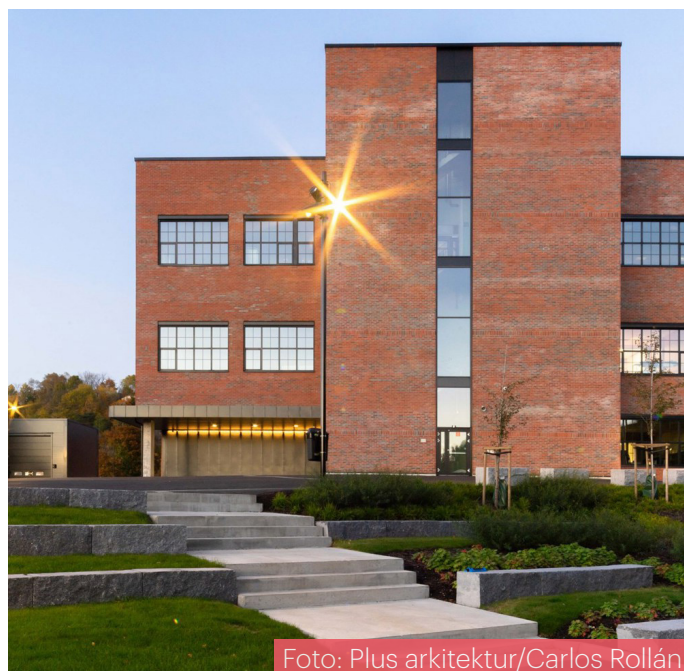

Foto: Plus arkitektur/Carlos Rollán

NAL student

Ca. 650 medlemmer

Styret:

Per Kristian Sundet (leder), Ingrid Berget (AHO), Jonas Hagen Jensent (AHO vara), Silja Klæstad (OAF), Gunhild Daling Korsøen (BAS), Katinka Thormodsrud (BAS vara), Fredrikke Farah Otazo (BAF), Fredrik Finstad Austnes (NTNU), Maren Sofie Duesund (NTNU vara), Anne Engen Krokdal (TAF)

2023 har vært et hektisk år for NAL student med mye aktivitet og godt engasjement. Vi startet året med planleggingsmøte på Bergen arkitektthøgskole, hvor vi la planer for hvordan vi kunne bedre og effektivisere arbeidet vårt internt.

Studentene er et viktig rekrutteringsgrunnlag, og vi trenger gode metoder for å hente ut potensialet best mulig. En av de viktigste tiltakene vi har gjort i 2023, er å legge en opp en helårsveileder som gjør arbeidet til hver enkelt representantgruppe (per skole) enklere. Dette innebærer tettere oppfølging fra styreleder av hver skolegruppe, blant annet med hyppigere møter og klarere arbeidsfordeling. I år kjørte vi også en samlet prosess for å få inn nye studentrepresentanter til skolene, noe som resulterte i mange gode søkere på vervene. Godt planlagte og koordinerte aktivi-

teter i NAL student har økt vår synlighet, og virker å gi gode resultater i møte med studentene

Til sommeren gikk hovedrepresentantene Guro Kalstveit (AHO), Sofie Henriksen (BAS) og Jenny F. Ranfelt (NTNU) ut av sine verv etter to år i tjeneste. Tre lokalforeningsrepresentanter var også ferdig i sin tid; Peder Idsøe Røed (OAF), Vida Boogh (BAF) og Sunniva Kielland Einejord (TAF) avsluttet sin toårige tjeneste. NAL student har vært svært heldig å ha disse med oss, og vi ønsker dere lykke til i videre studier, arbeidsliv, og forhåpentligvis nye verv i NAL ved en annen anledning! Studentstyret fikk dermed også nye representanter ved alle skolene og lokalforeningene. Jonas Hagen Hensen (AHO), Katinka Thormodsrud (BAS) og Maren Sofie Duesund (NTNU) takket alle ja til verv som vararepresentanter på sine respektive sko-

Styret i NAL student høsten 2023. Foto: NAL

ler. Hos lokalforeningene fikk vi inn Silja Klæstad (OAF), Frederikke Farah Otazo (BAF) og Anne Engen Krokdal (TAF). Vi jubler av glede for å ha dere med oss!

NAL student har gjennomført mange ulike arrangementer og konkurranser i 2023. Vi har vært opptatt av å øke vår synlighet, både rundt NAL sitt bredere engasjement og de lokale initiativene på skolene. Vi har satt oss et mål om at nye medlemmer skal være motivert til et livslangt medlemskap. Dette gjør vi ved å være tydeligere på de ikke-materielle fordelene ved medlemskapet. Vi ønsker at våre nye medlemmer skal føle seg en del av en større helhet. De skal vite at NAL jobber for at arkitektyrket skal ha gode rammevilkår i fremtiden. I en tid med mye usikkerhet, skal NAL være en samlende og fremadrettet kraft for studentene. Arbeidet fortsetter i 2024, og NAL student er godt rigget til et nytt år med masse gøyale, nyttige og lærerike arrangementer på agendaen!

NAL student ved BAS, Bergen

Vår 2023

1.mars hadde vi skrive og retorikkurs med Gaute Brochman. Bra oppmøte.

Påskeeggjakt rett før påskeferien.

I juni var det materialtreff på BAS. Under ti stykker som møtte fra studentene.

16.juni var Sofie med på RS-møte i Oslo.

Høst 2023

Sofie Elisabeth Kristoffersen trer av som hovedrepresentant, og Gunhild Daling Korsøen tar over. Katinka Thormondsrud tar over som vara.

NAL-lunsj på BAS 27.september. Kai Reaver og Peter Rånås prater med 1. klassingene. Nesten fullt oppmøte. De fikk rundstykker, og det var god stemning. Gunhild og Katinka hadde stand, og vi fikk vervet en del.

Kontorsafari hos Kvalbein Korsøen arkitektur og Kaleidoscope 27.oktober. Det kom 33 studenter, og vi serverte pizza. Kontoret spanderte drikke. Det var gode presentasjoner av hvert kontor, og studentene fikk god tid til å gå rundt å se og prate med dem på kontoret.

Julekonkurranse på Instagram, der følgere skulle gjette det rette svaret. Kåret to vinnere, der premien var et gavekort på 500 kr. Der var omtrent 15 stykker som deltok på denne konkurransen, noe som er litt lite.

NAL student ved NTNU, Trondheim

På grunn av tett aktivitet på skolen var det begrenset aktivitet våren 2023. Det var stand i mars,

vaffelstand i april, og noen mindre aktiviteter gjennom semesteret.

På høsten var Fredrik hovedrepresentant og tok opp nye Maren Sofie Duesund og Anne Engen Krokdal til NAL student. På grunn av manglende erfaringsoverføring gikk mye av tiden til å definere og sette seg inn i det nye vervet.

Vi gjennomførte en aktivitet sammen med Peter Rånås og Kai Reaver den 24. august. Dette arrangementet var de nye førsteklasingene sitt første møte med NAL. De fikk en innføring i hva NAL er, og senere et foredrag av Kai. Dette ble en stor suksess, og på stand etterpå ble det servert vaffel og kaffe til de som ønsket. Det ble i tillegg gitt ut merch til studenter som meldte seg inn. Arrangementet var så vellykket at vi gikk tomme for merch, og vervet rundt 40 nye medlemmer fra førsteklasse. Anledningen ble også brukt til å informere om vervet som NAL representant.

Arkitekturdagen NTNU. Foto: Fredrik Finstad Austnes

Resten av høsten var det ikke så mye aktivitet på grunn av Trondheims studentfestival UKA, som varer hele oktober. På grunn av den store aktiviteten rundt dette, så vi ikke noe vits i å prøve å skvise oss inn i bråket.

Etter UKA-23 var ferdig var det tid for arkitektstudentenes første karrieredag, Arkitekturdagen NTNU, den 9. november. På denne dagen tok NAL ved NTNU stort initiativ, og hadde stand hele dagen. Her vervet vi mange medlemmer og

serverte kaffe og samtale. På slutten av dagen var det premieutdeling til deltakerne av karrieredagen. Gjennom samarbeid med linjeforeningen Arkitektstudentenes broderskab sto NAL student ansvarlig for premiene og utdelingen.

NAL student ved AHO, Oslo

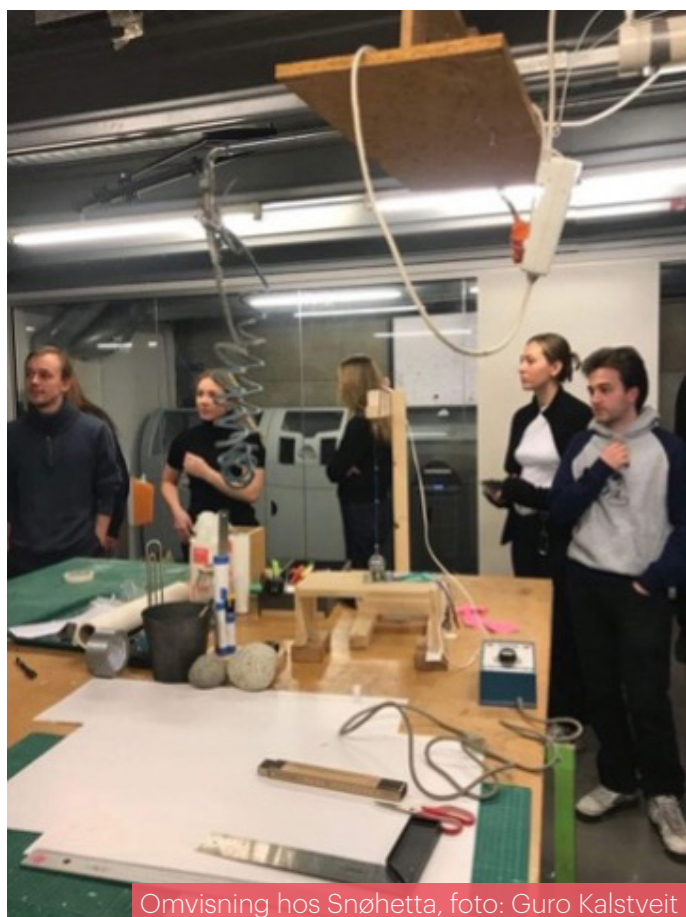
Vi startet året med en stand i kantina på AHO, hvor vi fikk synliggjort NAL ved å snakke med studenter som kom bort til standen. Hensikten var å promotere kontorsafarien som skulle være i mars, men vi hadde også noe merch som vi delte ut til nye medlemmer.

Så kom kontorsafarien som er en suksess hvert år! Vi var en gruppe på omtrent 15 studenter som møttes i kantina og spiste pizza sammen, før vi gikk og besøkte Element, Kima og Snøhetta. Vi fikk en kort presentasjon av kontorene, etterfulgt av omvisning og mulighet for å snakke med de ansatte.

fleste studentene meldte seg inn, så det ble mange nye medlemmer den dagen! Vi hjalp til med påmeldingen og delte ut merch.

I oktober hadde vi enda en stand for å synliggjøre NAL, samt promotere porteføljekurset som skulle være i desember. Vi delte ut kaffe og kjeks, og fikk snakket om hva NAL gjør til dem som var nysgjerrige. Vi fikk noen nye medlemmer denne dagen også!

I desember avsluttet vi året ved å arrangere et porteføljekurs med fagrådgiver Silvie Le Muzic fra NAL. Vi serverte pizza til dem som hadde meldt seg på. Kurset var spennende og informativt, og alle påmeldte fikk tilsendt en lenke i ettertid med tips og inspirasjon til porteføljen.

Rett før påske kjøpte vi inn påskeegg som var fylt med godteri. Noen egg inneholdt også gavekort på Torso. Vi gjemte dem rundt på skolen, og annonserte deretter på sosiale medier at det var påskeeggjakt.

I august arrangerte vi NAL-lunsj for førsteklasingene. Vi serverte boller og kaffe, og det ble holdt en presentasjon av hva NAL gjør. De aller

Organisasjonen

NALs formål

Norske arkitekters landsforbund (NAL) er en fagideell organisasjon som arbeider for arkitektens rammevilkår og synliggjør arkitektur som verdiskaper i samfunnet.

NAL har 2736 ordinære medlemmer, 637 studentmedlemmer og 1008 pensjonistmedlemmer, totalt 4381 medlemmer ved utgangen av 2023.

REPRESENTANTSKAPET

14 lokalforeningsledere

Leder NAL student

LANDSSTYRET

President

Styremedlemmer

SEKRETARIATET

Generalsekretær

Fagavdeling

Kommunikasjon/Marked

Økonomi

Administrasjon

TIDSSKRIFTET

Arkitektur

Representantskapet (RS)

NALs representantskap består av en representant fra hver av våre 14 lokalforeninger, i tillegg til en studentrepresentant fra hver av de tre godkjente arkitektthøyskolene i Norge: AHO, BAS og NTNU.

Årets RS-møte ble avholdt 16. juni 2023 i Arkitektenes hus i Josefines gate i Oslo.

Representantskapets medlemmer:

Oslo arkitektforening (OAF): Siri Jæger Brudvik

Østfold arkitektforening (ØAF): Gjermund Wibe

Hedmark og Oppland arkitektforening (HAF):

Agata Suchecka

Drammen arkitektforening (DAF): Jeni Nankova

Vestfold arkitektforening (VAF): Charlotte Hyldahl

Telemark arkitektforening (TeAF): Jostein Gunder-
sen

Agder arkitektforening (AAF): Rebecca Oldroyd
Cheetham Laland

Stavanger arkitektforening (SAF): Per Anda

Bergen arkitektforening (BAF): Morten Falbach

Sogn og Fjordane arkitektlag (SoFA): Lise Fadnes

Møre og Romsdal arkitektforening (MAF): Idunn
Sanden

Trondhjems arkitektforening (TAF): Gustav Bjørn-
gaard Rødde / Fredrik Shetelig (vara)

Nord-Trøndelag arkitektforening (NoTA): Quang
Luong

Nord-Norges arkitektforening (NAF): Ulrikke Elias-
sen

Studentrepresentant AHO: Guro Kalstveit

Studentrepresentant BAS: Sofie Kristoffersen

Studentrepresentant NTNU: Jenny Fjeld Ranfelt

Landsstyret

Landsstyret er valgt av representantskapet og er forbundets øverste virksomhet. Landsstyret ansetter generalsekretær og redaktøren i Arkitektur. Styret avholdt seks ordinære styremøter i Oslo og deltok på digitale lokalledermøter samt det årlige representantskapsmøtet.

Virksomheten

NALs samlede virksomhet ble ledet av general-
sekretær Kari Bucher.

Medlemstall per 31.12.2023

Oslo arkitektforening, OAF	1843
Østfold arkitektforening, ØAF	128
Hedmark og Oppland arkitektforening, HAF	117
Drammen arkitektforening, DAF	118

Vestfold arkitektforening, VAF	111
Telemark arkitektforening, TeAF	84
Agder arkitektforening, AAF	131
Stavanger arkitektforening, SAF	232
Bergen arkitektforening, BAF	294
Sogn og Fjordane arkitektlag, SoFA	48
Møre og Romsdal arkitektforening, MAF	95
Trondhjem arkitektforening, TAF	318
Nord-Trøndelag arkitektforening, NoTA	51
Nord-Norges arkitektforening, NAF	123
Direkte medlemmer (utlandet)	51
NAL student	637
Sum	4381

Lokalforeningene

Lokalforeningene i NAL skal stimulere til faglige og sosiale aktiviteter lokalt og være en pådriver for befaringer og sammenkomster.

Mange av lokalforeningene har et godt samarbeid med medlemmer fra andre arkitektorganisasjoner, som NIL og NLA, og disse samarbeider ofte om arrangementer.

Lokalforeningene har tilgang på en fast ressurs i sekretariatet, som er felles kontaktperson for alle lokalforeningene. Vedkommende bistår med ulike saker, avhengig av behov, men med hovedfokus på arrangementer, og med å utvikle arrangementer på tvers av fylkesgrenser. I tillegg legges det til rette for jevn kontakt mellom sekretariatet og lokalforeningene gjennom et månedlig uformelt digitalt møte. Agendaen varierer og kan for eksempel inneholde saker som skal opp på representantskapsmøtet eller ønsker og behov for inspirasjon og kompetanseheving.

Samarbeid med andre – myndighetskontakt

Nasjonalt fagorgan for arkitektur og landskapsarkitektur - UHR

Det som tidligere ble kalt profesjonsrådet for arkitektutdanning, skal samordne høyere utdanning og forskning innenfor fagområdet. I 2021 skiftet rådet navn til UHR Nasjonalt fagorgan for arkitektur og landskapsarkitektur. Det skal gi råd i overordnede faglige og fagpolitiske spørsmål. NAL har observatørstatus. Det har ikke vært avholdt møter i 2023.

ROM for kunst og arkitektur

NAL er en av stifterne. Arkitekt MNAL Sveinung Gjessing er styremedlem.

Stiftelsen Arkitekturmuseet

NALs representanter i perioden 8.4.2021 –

7.4.2025 er arkitekt MNAL Aleksander Oldrup Jensen og arkitekt MNAL Gudrun Molden (styreleder).

Priser

Pristildeling der NAL har oppnevnt jurymedlemmer:

Betongtavlen

Betongtavlen deles ut av Norsk betongforening. NALs oppnevnte jurymedlemmer er arkitekt MNAL Ådne Trodahl og arkitekt MNAL Inger Anne Landsem. Betongtavlen 2023 ble tildelt prosjektet Villa Bygdøy av Lundhagem arkitekter og Nydalsbrua av Plan arkitekter. ALO på Sluppen av HUS arkitekter gis hedrende omtale for forbilledlig samarbeid for å nå ambisiøse klimamål.

Murverksprisen

Prisen deles ut av Norsk murforum. NALs oppnevnte jurymedlemmer er arkitekt MNAL Gudrun Molden (NAL) og arkitekt MNAL Einar Jarmund. Murverksprisen deles ut for fremragende arkitektur i henholdsvis tegl- og blokkmurverk.

Ingen nominerte bygg kvalifiserte til murverksprisens strenge krav i 2023. Derfor ble det ingen murverkspris i 2023, men heller tre prosjekter som fikk hedrende omtale: Parallell hvelv, Ålesund, av Moseng Poulsen arkitektur; Skrivestue og garasje, Blommenholm, av Studio Vatn og Tegllhus med tårn, Lillehammer, av Sanden+Hodnekvam arkitekter.

Statens pris for byggkvalitet

ZEB-laboratoriet i Trondheim, tegnet av LINK Arkitektur, vant prisen i 2022. Kommunal- og moderniseringsdepartementet oppnevner jury. Arkitektene var representert ved arkitekt MNAL Cecilie Bjerke Skjømming.

Samarbeid med andre organisasjoner

Internasjonalt samarbeid:

Union of International Architects (UIA)

UIA er en internasjonal organisasjon som blant annet arrangerer verdenskongresser hvert -tredje år.

Verdenskongressen for 2023, 2. – 6. juni, ble avviklet i København med tittelen «Sustainable Futures – Leave No One Behind». NAL er representert i et «Coordinating Council». Det har vært professor Tine Hegli som har representert Norge og NAL i arbeidet. NAL, i samarbeid med våre nordiske partnere var tilstede i tre dager med fullspekket program på Nordic Pavillion.

Tema som Paviljongen fasiliterte var:

Mandag 3. Juli:

“Onboarding legislation for a regenerative future – encouraging stakeholder involvement in policy making.”

Tirsdag 4. Juli:

“Place-based development and architecture as a community builder” og

“The unheard voices in architecture and construction policy”

Onsdag 5. Juli:

«Visions and perspectives»

Vi hadde et godt samarbeid med den norske ambassaden i København, og fikk besøk av næringsminister Jan Christian Vestre som holdt innlegg 5. juli under overskriften «visions for the needed transformation». Fra talerstolen sa Vestre at «arkitektur er et viktig verktøy. Jeg vil si det faktisk er et av de beste verktøyene vi har på planeten», og tok dermed til orde for at både arkitekturen og profesjonen må verdsettes, og at arkitekter bør inn i viktige beslutningsprosesser. Fysisk i nærheten ble også «Nex Gen» avviklet med utstilling av studentkonkurransen «120 hours». Konkurransen ble arrangert i et samarbeid med NAL og UIA. Hovedmålsettingen for 2023 var å sette et kritisk lys på hva bærekraftighet betyr, både i industrien og i utdanningen. Konkurransen har årlig 1500 deltagende studenter fra rundt 80 land. Næringsministeren besøkte utstillingen som lå i flukt med Nordic Pavilion. NAL deltok også i Generalforsamlingen i UIA som avvikles i etterkant av kongressen.

Seksjonens sekretariat er fra 1. juli 2023 overtatt av Finland. Arbeidet koordineres gjennom nordiske styremøter. Formålet med møtene er todelt. For det første å diskutere hvordan den nordiske seksjonen i fellesskap skal respondere og -aksjonere på av saker som UIA arbeider med. I tillegg er møtene en arena for gjensidig kunnskaps- og erfaringsutveksling.

Architects Council of Europe (ACE)

NAL deltar som “special status”-medlem. Dette innebærer fulle rettigheter og plikter, med unntak av retten til å inneha presidentvervene. Medlemskapet inkluderer også Arkitektbedriftene og Afag, som bidrar til å dekke kontingent og delta på generalforsamlinger. ACE arbeider med faglige og yrkesrelaterte saker (næringsinteresser), spesielt knyttet til EU-systemet og direktiver som vedrører utøvelsen av arkitektyrket og offentlige konkurranse- og innkjøpsordninger. NAL har ikke deltatt på generalforsamlinger i 2023.

Nasjonalt samarbeid:

Europan Norge

Stiftelsens formål er å fremme nyskapende ideer innen boligbygging og byutvikling gjennom internasjonale arkitektkonkurranser for arkitekter under 40 år. NAL har vært representert i styret ved prosjektleder Kai Reaver. Kaleidoscope har sekretariatsfunksjonen.

Arkitektbedriftene i Norge (AiN), Arkitektenes fagforbund (Afag), Norske landskapsarkitekters forening (NLA) og Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening (NIL)

Det er fortsatt et tett samarbeid rundt arkitekturpolitisk plattform som ble publisert i 2021, med jevnlig møter. Samarbeidet rundt høringer fortsetter der vi har sammenfallende interesser, og hvor tidsaspektet laget rom for koordinering.

Det er jevnlig møter mellom administrasjonen i NAL, NIL, NLA og Afag samt møter med daglige leder og presidenter i NAL, NIL, NLA årlig.

Nettverket samarbeidet om tilstedeværelse under Arendalsuka med tittelen «hvordan bygger vi et godt sted?». Der ble det diskutert blant annet: «hvordan påvirkes vi av fysiske omgivelser», «hva kan arkitektur og arkitekter bidra med i utviklingen av lokalsamfunn?», «hvordan står det til med arkitektur og stedsutvikling i (distrikts)-Norge, og hva betyr god arkitektur for utvikling av nærmiljø og lokalsamfunn?». Etterfølgende debatt ble ledet av Gaute Brochmann, redaktør i «arkitektur».

Arrangementet ble avvirket i «Samfunnsteltet» og trakk ca 100 nysgjerrige i teltet og omtrent like mange på strømming.

AS Arkitektenes hus eiendom

NAL og Oslo arkitektforening eier hver nær 50 prosent av eiendommen. NALs to oppnevnte styremedlemmer er Adnan Harambasic og Kari Bucher. Jørn Mortensen er styreleder, og vaktmestertjenesten forvaltes av Saja eiendom.

Styret i OAF og NAL har i 2022 jobbet strategisk med å definere en god strategi for utvikling av eiendommen. Strategien ble presentert i et ekstraordinært representantskapsmøte 31. januar 2023. Etter en dyptgående forberedende arbeid mellom NAL og OAF og styret i Arkitektenes hus, ble det høsten 2023 utlyst en arkitektkonkurranse.

Konkurransen ble begrenset til medlemmer under 40 år, med en tanke på «arven» man etterlater seg til yngre arkitekter. Samtidig tenkte man at det vil gi yngre arkitekter en mulighet til å kunne jobbe med et prosjekt i en tid hvor arbeidsledighet er høy, og markedet er inne i nedgangstider.

Juryen består av Oda Solberg, arkitekt MNAL og leder for Oslo arkitektforening. Adnan Haram-

basic, arkitekt MNAL og president i Norske arkitekters landsforbund. Jonas Norsted, oppnevnt arkitekt MNAL, Ashley Conn, landskapsarkitekt MNLA, Stine Marie Eide Arnonsen, interiørarkitekt MNIL. Juryens sekretær var Gisle Nataas i NAL.

Da fristen gikk ut, var det kommet inn 32 forslag til prosjektet kalt «fremtidens Arkitektenes hus».

Det blir valgt ut tre team som skal gå videre til fase to, og dette vil bli varslet 26. januar.

Sekretariatet

Generalsekretær:

Kari Bucher

Fagavdelingen

Leder/fagsjef: MNAL Kai Reaver (fra 27. mars)

Fagrådgiver, konkurranser og parallelle oppdrag: MNAL Gisle Nataas

Fagrådgiver, konkurranser og parallelle oppdrag: MNAL Marit Rygh

Fagrådgiver/lokalforeningskoordinator: Perann Sylvia Stokke

Fagrådgiver, Bylivsenteret: MNAL Lise Larstuvold (utleid til senteret fra privat praksis)

Fagrådgiver, ansvarlig Bylivsenteret: MNLA Bård Sødal Grasbekk

Fagrådgiver: politikk, høringer, MNAL Daniel Lund Godbolt

Fagrådgiver, leder kursvirksomheten: MNAL Silvie Le Muzic

Fagrådgiver: MNAL Eva Storrusten

Prosjektleder, kurs og kompetanse: Nina Koren

Økonomi

Controller: Anne Walseth

Økonomimedarbeider/medlemsrådgiver: Bente Finstad

Biblioteksleder, medlemsrådgiver:

Pernille Mofjell

Kommunikasjon- og markedsavdelingen:

Kommunikasjonssjef: Annicken Vargel

Kommunikasjonsrådgiver/nettredaktør: Børge Sildnes

Markedssjef: Peter Rånås

Redaksjonen

Redaktør: MNAL Gaute Brochmann

Redaksjonssjef: Ando Woltmann

Redaksjonssekretær: Åsne Maria Gundersen

Journalist: Solveig Nygaard Langvad

Journalist: Torbjørn Tumyr Nilsen

Komiteer

Kontrollkomiteen

Komiteen består av:

Leder: MNAL Ketil Kiran

Medlem: MNAL Kjersti Nerseth

Medlem: MNAL Kristoffer Bundlie

I 2023 ble det ikke meldt inn spesielle saker til komiteen, men den har svart på spørsmål fra administrasjonen, blant annet om forståelse av formuleringer i forbundets vedtekter angående vedtektene i lokalforeningene.

Komiteen var representert på ekstraordinært representantskapsmøte på Teams i januar og på det fysiske avholdte RS-møtet i juni 2023. Etter det ordinære representantskapsmøtet sendte komiteen, på eget initiativ, et notat til representantskapet og landsstyret med synspunkter på nye rutiner for oppnevningen av medlemmer til noen av forbundets komiteer. For øvrig har ikke komiteen sett noe behov for å sette i verk spesielle aktiviteter i året som har gått.

Alle komiteens møter har vært holdt på Teams.

Komiteen for etikk og tvister

I første halvdel av året har komité for etikk og tvister har i 2023 bestått av Fredrik Sømme (leder), Per Stenseth, Steinar Andersen, Michael Ramm Østgaard og Merete Wiel Finckenhagen (AiN). Etter sommeren ble det en del utskiftninger, og komiteen har bestått av Michael Ramm Østgaard (leder), Merete Wiel Finckenhagen (AiN), Børge Arnesen, Steinar Andersen, Don Lawrence og Christina Skancke Sørheim. Komiteens sekretær har vært Marit Rygh.

Komiteen har fått få saker til behandling i første halvår. Det ble avholdt kun ett møte, og i dette møtet ble det ikke behandlet klager, men diskutert forutsetninger for å revidere etiske regler. I andre halvdel av 2023 har det vært vesentlig mange flere henvendelser til komiteens sekretær, selv om det har resultert i færre klagesaker til behandling i komiteen. Det ble derfor kun avholdt ett møte i andre halvdel av 2023. I dette møtet ble det behandlet en klage knyttet til brudd på etiske regler om opphavsrett.

Konkurransekomiteen

Konkurransekomiteen er felles for Norske arkitekters landsforbund (NAL), Arkitektbedriftene i Norge (AiN), Norske landskapsarkitekters forening (NLA) og Norske interiørarkitekters og møbelde-

signeres landsforening (NIL).

Fra 16.6.2023 bestod komiteen av følgende personer:

Oppnevnt av Norske arkitekters landsforbund:

Leder: Marte Mellbye

Nestleder: Per Højgaard Nielsen

Per Suul

Oppnevnt av Arkitektbedriftene:

Arvid Bjerkestrand

Nina Kielland

Oppnevnt av NLA:

Christine Gjermo

Oppnevnt av NIL:

Elin Helene Skjeseth Bashevkin

Komitesekretær:

Gisle Nataas, konkurransleder i NAL

Formålet med komiteens arbeid er å få en høy kvalitet på arkitektkonkurranser som utlyses og gjennomføres i Norge. Komiteen prøver med sitt arbeid å påvirke at flere oppdragsgivere, offentlige og private, velger arkitektkonkurranser med løsningsforslag som metode for å anskaffe arkitekt.

Komiteen ønsker også å sørge for gode rammebetingelser og faglig bredde i arkitektkonkurranser som NAL er involvert i og andre konkurranser vi har mulighet å påvirke. At arkitektkonkurranser evalueres med høy faglighet er viktig, og komiteen sørger for tilstrekkelig arkitektfaglig kompetanse i utvelgeseskomiteer og juryer.

Arkitektkonkurransemarkedet endrer seg, og komiteen diskuterer også utvikling, forbedring og kvalitet i nye konkurranseformer med løsningsforslag.

Det gjennomføres fire til seks møter årlig.

Faste punkter på alle komitemøtene:

- Liste over pågående og nye konkurranser
- Oppnevninger til utvelgeseskomiteer og juryer
- Resultater fra siste gjennomførte konkurranseprosesser.
- Ved behov gjennomgang av spørsmål knyttet til konkurranser NAL har kommentert.

Pris- og stipendkomiteen

Fra 16.6.2023 har komiteen bestått av:

Øyvind Beyer, Vestfold

Berik Margrete Iversen, Telemark

Camilla Langeland, Oslo

Pernille Mofjell, NAL (komitesekretær)

Komiteen avholdt to møter i 2023. De åtte siste årene har komiteen, i tillegg til behandling av søkere på spesielle vilkår og Statens kunstnerstipend, hatt ansvaret for å oppnevne NALs representanter til diverse priser og utvalg. Komiteen innstilte en kandidat til arbeidsstipend i Statens kunstnerstipend. Komiteens innstillinger til Statens kunstnerstipend for arkitekter er nå til behandling i Kulturrådet. Ti søknader om medlemsopptak på spesielle vilkår ble behandlet, hvorav tre ble opptatt som medlemmer.

Valgkomiteen

Fra 16.6.2023 har valgkomiteen bestått av:

Marina Bauer (leder), Bergen

Inés Moco Pereirsa, Bergen

Ådne Trodahl, Stavanger

Jonas Velken Kverneland, Oslo

NAL student

Leder NAL student: Per Kristian Elgseter Sundet

Studentrepresentanter:

Ingrid Berget (AHO), Jonas Hagen Jensent (AHO vara), Silja Klæstad (OAF), Gunhild Daling Korsøen (BAS), Katinka Thormodsrud (BAS vara), Fredrikke Farah Otazo (BAF), Fredrik Finstad Austnes (NTNU), Maren Sofie Duesund (NTNU vara), Anne Engen Krokdal (TAF)

KONTINGENTER

Årskontingent til NAL var i 2023 (i kroner):

Ordinært medlemskap: 6.000,-

Pensjonister: 2.058,-

Studenter 990,-

Lokalforeningskontingent

Innkreves av NAL, men fastsettes av den enkelte lokalforening og varierer i størrelse. Hittil har fire foreninger innført egen pensjonistkontingent.

Disse er OAF, TeAF, SAF og NoTA.

Legat og stipend

Ingen av NALs to legater ble utdelt i 2023

grunnet lav renteavkastning. Legatenes navn er:

- Legatet Arkitektene Backer, Poulsens og Sverres legat til arkitekter MNAL,
- Arkitektene Hanssens og Lenschows legat til arkitektstudenter som er medlem i NAL

NALs styre er legatstyre, mens Pris- og stipendkomiteen innstiller kandidater.

Hovedtall fra regnskapet

NB! 2023-tallene er foreløpige. Revisor har ennå ikke godkjent regnskapet, for balansen er ikke sjekket. Planlagt revisjon har vært tre uker senere enn tidligere år.

(alle tall i 1000 kr.)

Resultatregnskap	2023	2022	2021
Driftsinntekter			
Kontingent, abonnement og annonser	27 974	28 891	28 358
Prosjekter, kurs, andre inntekter	14 426	14 042	19 625
Sum driftsinntekter	42 400	42 933	47 983
Driftskostnader			
Tidsskrifter, prosjekter og kurs	10 364	11 529	15 113
Personalkostnader	21 385	21 922	22 461
Lokaler, kontorhold, IKT	6 432	5 466	4 561
Andre kostnader	4 372	4 335	4 441
Sum driftskostnader	42 853	43 252	46 576
Driftsresultat	-153	-319	1 407
Finansinntekter og finanskostnader	-4	-6	14
Årsresultat	-157	-325	1 421

(alle tall i 1000 kr.)

Balanse pr. 31.12.

Eiendeler		
Anleggsmidler	3 565	2 276
Omløpsmidler	17 262	21 312
Sum eiendeler	20 827	23 587
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital	13 678	14 003
Kortsiktig gjeld	7 149	9 584
Sum egenkapital og gjeld	20 827	23 587